

Bildande av Agnmyrens naturreservat i Mora kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar med stöd av 7 kap. 4 § i miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Naturreservatets slutliga gränser märks ut i fält.

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se *Föreskrifter*).

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Beslut om naturminnet Klikten enligt Länsstyrelsens beslut 1986-07-30, diarienummer 11.131-3884-84, upphävs när detta beslut vinner laga kraft.

Länsstyrelsen fastställer härmed skötselplanen, enligt bilaga 2, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Skötselplanen innehåller även beskrivningar i enlighet med 17 § nyssnämnda förordning för Natura 2000-området Agnmyren (SE0620289) och ersätter bevarandeplanen för detta område, fastställd 2016-12-31 av Länsstyrelsen (dnr 511-11795-2016). Naturvårdsförvaltare ska vara Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Agnmyren
Kommun	Mora
Län	Dalarna
NVR id	2046736
Natura 2000-beteckning	SE0620289
Lägesbeskrivning	Naturreservatet ligger på Sollerön i nordvästra delen av sjön Siljan, Sollerö socken.
Huvudsaklig karaktär	Våtmark
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas län
Fastigheter	Bengtsarvet 101:7, ägs av staten
Skogsstyrelsens inmätning	SKS1025820
Areal	Total areal: 3,3 ha, Landareal: 2 ha Produktiv skogsmark: 1,3 ha

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Agnmyren är en historiskt viktig och intressant plats och områdets ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och bevarandet av naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Området ingår i det europeiska nätverket Natura 2000, där naturtypen *Naturligt näringsrika sjöar (3150)* har pekats ut. Syftet med naturreservatet är även att bidra till att dessa ska bibehålla god bevarandestatus.

Syftet ska tillgodoses genom att

- vattenmiljön bibehålls genom regelbunden skötsel
- skogsmark och övriga naturmiljöer röjs vid behov
- åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Skäl för beslut

Agnmyren har en historiskt intressant karaktär. Området har en förkastningsbrant och kalkpåverkad vegetation, framförallt blåsippbestånd. I våtmarken finns en av Dalarnas största grodlekplatser och besöks årligen av hundratals besökare. Sammantaget ger detta goda förutsättningar för stor artrikedom både bland växter och djur.

Agnmyren är ett utpekad Natura 2000-område. De prioriterade bevarandevärdena är knutna till våtmarken med dess rikliga förekomst av groddjur och de kalkpåverkade naturmiljöerna med rika växtförhållanden.

För att områdets naturvärden ska bevaras krävs skötsel för att bibehålla vattenområdet så att groddjuren, vilka utgör själva kärnan i områdets naturvärden, kan fortsätta existera och leka här.

Föreskrifter

För att säkerställa syftet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter skall gälla. Föreskrifterna gäller utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägaren och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna eller på något sätt skada mark eller vatten,
2. avverka skog och utföra skogsvårdande åtgärd samt att upparbeta och ta bort dött träd eller vindfälle,
3. gödsla, återföra aska i gödnings syfte, kalka eller använda bekämpningsmedel,
4. anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, mast eller annan anläggning,
5. plantera in, så eller sätta ut växter, djur, eller andra organismer,

6. framföra motordrivet fordon i terrängen, gäller både barmark och snötäckt mark, med följande undantag:
 - fälld älg, björn, hjort eller vildsvin får transporteras ut. Körvägar ska väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador,
 - tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärendet. Insatsen ska omgående anmälas till Länsstyrelsen,
7. bedriva fångst med fälla,
8. utfodra djur, lägga ut åtel eller vidta andra åtgärder för att locka/samla djur till vissa platser, med följande undantag:
 - småfåglar får utfodras,
9. upplåta korttidsjakt inom naturreservatet.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om markägare och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatet, uppsättning av informationstavlor samt anläggning och underhåll av led och anläggningar för friluftslivets behov,
2. skötsel och restaurering genom naturlig anpassning av vattennivån, utglesning av lövträd, bete, röjning eller bränning av sly samt utgrävning av vattenvegetation inom områden som framgår av beslutskartan (bilaga 1),
3. undersökningar för uppföljning av skötselplanen och naturreservatets syfte.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

C-föreskrifterna gäller även markägare och innehavare av särskild rätt då de inte nyttjar sin rätt att bruka marken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. skada växande eller döda – stående eller omkullfallna – träd, stubbar och buskar,
2. göra upp eld,
3. tälta eller ställa upp hus- eller släpvagn,
4. framföra motordrivet fordon i terrängen, gäller både barmark och snötäckt mark,
5. gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar eller samla in djur (t.ex. insekter),
6. genomföra eller bedriva tävlingar och lägerverksamhet,
7. cykla eller rida annat än på markerad led,
8. göra åverkan på mark eller geologiska föremål eller skada block och berg, t.ex. genom att mejsla, borra och hacka,
9. medföra hund som inte är kopplad.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § ska gälla omedelbart även om de överklagas. De träder i kraft vid datum som framgår i länets författningssamling, ett dokument som trycks i anslutning till det att beslutet är fattat.

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de insatser som behövs för naturreservatets vård och skötsel,

och som framgår av föreskrifterna under B. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för uppföljning av bevarandemål och åtgärder, eller vid tillsyn.

Förtydliganden av föreskrifter

I föreskrift A6 regleras terrängkörning. Angående undantaget från föreskriften som handlar om uttransport av vilt ska begreppet ”skador” inte tolkas lika strikt som ”märken”. Terrängkörning får aldrig medföra att hydrologiska förhållanden eller vattenkvalitet förändras.

I föreskrift A9 förbjuds korttidsjakt. Med korttidsjakt avses dagkort och andra avtal kortare än ett år. Jaktutövarna ska ha en ingående kunskap om områdets naturvärden/skyddsbehov och vilka hänsyn som behöver tas vad gäller bl.a. jaktens omfattning och utövning. Jaktgäster accepteras endast om de medföljer nyttjanderättsinnehavare – dvs. de ska bedriva jakt tillsammans.

I föreskrift C5 förbjuds att utan Länsstyrelsens tillstånd gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar, samt att samla in djur. Matsvamp och bär får plockas i naturreservatet.

Dispens

Länsstyrelsen får enligt 7 kap. 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade föreskrifter.

Beskrivning av området

Natur- och friluftsvärden

Agnmyren ligger på ön Sollerön, omgiven av Siljan. Platsen är känd för den stora grodlek som utspelas här varje år och för den geologiska förkastningsbranten som bevarades som naturminne 1986. Runt Agnmyren finns historiskt intressanta gravfält men också jordbruksmark som brukats under lång tid. Förutom groddjuren i vattenområdet så trivs många fågelarter här och hela området är välbesökt under hela året.

Planeringsbakgrund

Agnmyren är utpekad som särskilt bevarandeområde i det internationella Natura 2000-nätverket enligt 7 kap. 27 § i miljöbalken. Syftet med Natura 2000-området *SE0620289 Agnmyren* är att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för naturtypen *Naturligt näringsrika sjöar*. Området är också utpekad som riksintresse för det rörliga friluftslivet i egenskap av att det är en del av Siljansområdet enligt 4 kap. 2 § miljöbalken samt friluftslivet och naturvärden enligt 3 kap. 6 § miljöbalken.

Sollerön är dessutom utpekad av Riksantikvarieämbetet som riksintresse för kulturmiljövården enligt miljöbalken 3 kap. 6 §.

I området ligger sedan tidigare ett naturminnesområde; Klikten. När detta beslut vinner laga kraft upphävs naturminnet, men inkluderas i naturreservatet med tillhörande skötselplan, som då har ett lika starkt skydd.

I kommunens översiktsplan (laga kraft 19 juli 2006) är området noterat som Natura 2000-område och avsikten är att upprätta ett kommunalt naturreservat för Agnmyren. Detaljplan och andra områdesbestämmelser saknas.

Ett permanent skydd av Agnmyren medför ett bidrag till uppfyllande av miljö kvalitetsmålen *Levande sjöar och vattendrag* och *Ett rikt växt- och djurliv* samt miljöbalkens mål om skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer och bevarande av biologisk mångfald (1 kap. 1 § miljöbalken).

Ärendets handläggning

Området har sedan länge varit en välbesökt plats på grund av de kulturella lämningarna i området samt den välkända grodleken på vårarna.

Mora naturvårdsfond fick marken av Solleröns samfällighet i slutet av 1990-talet. I början av 2000-talet pekades området ut som Natura 2000-område.

År 2006 anlades en munk i norra änden av Agnmyren, där det tidigare funnits en träkonstruktion med överfall (Samråd inom Natura 2000-området Agnmyren, länsstyrelsens diarienummer 525-16334-06). Åtgärden bedömdes ha en positiv påverkan på naturvärdena i området och vara nödvändig för skötseln av området. Åtgärden bedömdes varken skada allmänna eller enskilda intressen så därför söktes inte tillstånd för vattenverksamheten.

Mora kommun kontaktade Länsstyrelsen för att överlåta förvaltandet av Agnmyren till Länsstyrelsen, varpå Naturvårdsverket köpte marken av Mora naturvårdsfond sommaren 2017.

Förslag till beslut remitterades till berörda under sommaren 2018. Yttranden inkom från Havs- och Vattenmyndigheten, Mats Lafvas, Jon Böhlmark, Dalarnas Ornitologiska Förening, Sollerö Sockenförening, Sollerö Fiskevårdsområdesförening, Naturvårdsverket samt Mora kommun. Alla tillstyrkte förslaget; Sollerö Sockenförening framförde även att parkeringsplats bör tillgodose i samarbete med berörda markägare och hembygdsföreningen. Mats Lafvas inkom med synpunkter kring tillgänglighetsanpassningen av leden. Jon Böhlmark framförde önskemålet att skötselplanen skulle inkludera möjligheten att delar av reservatet betas.

SGU, Skogsstyrelsen, Naturskyddsföreningen, Siljansnäs Älgförvaltningsområde, Sollerö Viltvårdsområdesförening, Sollerö Älgskötselområde, Friluftsförbundet samt Sollerö hembygdsförening avstod från att yttra sig.

Motivering

Ett mark- eller vattenområde får av Länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa, eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat, se 7 kap. 4 § miljöbalken.

Motiv till upphävande av tidigare beslut om naturminne

Enligt 7 kap. 7 § miljöbalken får länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslut som den har meddelat enligt 4–6 §§, om det finns synnerliga skäl.

Det tidigare beslutet om naturminne ersätts av ett nytt beslut om naturreservat vid den tidpunkt då det nya beslutet vinner laga kraft. Syftet med naturreservatet inkluderar naturminnets syfte att bevara området med dess förkastningsbrant och den kulturpåverkade sluttningen med den kalkgynnade floran. Föreskrifter och skötsel av området sammanfaller och innebär minst lika starkt skydd för biologisk mångfald, natur- och kulturmiljö samt fritidsintressen som beslutet för naturminnet Klikten.

Med hänsyn till detta så anser Länsstyrelsen att det föreligger synnerliga skäl för att upphäva det tidigare beslutet om naturminne.

Länsstyrelsens bedömning

Det föreslagna området har mycket höga natur- och kulturvärden. Områdets naturvärden är sådana att de kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov tillgodoses bäst genom bildande av naturreservat. Beslutet följer de riktlinjer som gäller för länsstyrelsens prioritering av områdesskydd.

Det krävs skötsel för att bibehålla vattenområdet så att groddjuren kan fortsätta existera och leka här, vilka utgör själva kärnan i områdets naturvärden. Under den tid som den tidigare träkonstruktionen och idag munkkonstruktionen har reglerat Agnmyrens vattennivå har ingen idag känd negativ påverkan uppkommit på vare sig allmänna eller enskilda intressen i området. Agnmyren är ingen vattenförekomst och har därför ingen gällande miljö kvalitetsnorm. Det är därför också möjligt att göra undantag för kravet att anlägga en fiskväg i sjöns utlopp. Om man öppnar upp för fiskvandring så riskerar sjön att invaderas av bl.a. gädda och andra fiskarter som skulle kunna vara ett hot mot grodpopulationerna. Gäddan i Siljan skulle förvisso gynnas, men i detta fall bedöms andra skäl väga tyngre. Länsstyrelsen bedömer därför att pågående vattenverksamhet även fortsättningsvis kan bedrivas med stöd av 11 kap. 12 § miljöbalken.

För att skydda och sköta områdets natur- och friluftsvärden fattar länsstyrelsen beslut om föreskrifter och fastställer en skötselplan. Föreskrifterna behövs för att naturreservatet ska uppnå sitt syfte och områdets naturvärden ska bevaras för framtiden. För de gällande föreskrifterna finns ett antal undantag som främst syftar till att tillgodose allmänna intressen som sjukvårdstransporter, jakt och friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att dessa undantag inte kommer påverka områdets naturvärden i en sådan omfattning att syftet med naturreservatet åsidosätts.

Terrängkörning på barmark regleras i huvudsak i terrängkörningslagen och utvecklas i föreskrift A6 och C4. Föreskriften syftar till att minimera skador på mark och vegetation. Detta innebär att det är ytterst sällan som terrängkörning på barmark är möjlig i våtmarksmiljöer. I detta fall utgörs stora delar av naturreservatets naturvärden av områden med vatten och förkastningsbrant vilket innebär att skoterkörning därför är förbjudet även på snötäckt mark inom reservatsområdet. Avvägningen bedöms tillgodose jaktintresset, friluftslivets intressen och behovet av skydd för mark och vegetation.

Undantag medges för utfodring av småfågel, då denna åtgärd är begränsad och inte bedöms påverka områdets naturvärden och upplevelsevärden negativt. I föreskrift A9

förbjuds korttidsjakt. Föreskriften syftar till att jaktutövare ska ha en ingående kunskap om områdets naturvärden/skyddsbehov och vilka hänsyn som behöver tas vad gäller bl.a. jaktens omfattning och utövning. Med korttidsjakt avses avtal kortare än ett år.

I B-föreskrifterna medges åtgärder såsom exempelvis uppmärkning av reservatet, skötsel av naturvärden och av anläggningar för friluftslivet, samt uppföljning, för att syftet med naturreservatet ska uppnås.

Angående den inkomna synpunkten att bete bör tillåtas inom reservatet delar Länsstyrelsen åsikten att detta skulle främja naturvärdena. Skötselåtgärden är införd i skötselplanen samt i föreskrift B2.

Länsstyrelsen har bemött inkomna yttranden och synpunkter och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § i miljöbalken att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark och vattenområden enligt 3 kap. miljöbalken samt den kommunala översiktsplanen.

Länsstyrelsen bedömer att de inskränkningar som sker i allmänhetens rätt att färdas och vistas i området är av sådan ringa omfattning att någon konsekvensutredning enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning inte behövs.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att bevara biologisk mångfald, skydda och vårda värdefulla naturmiljöer samt för att tillgodose behov av områden för friluftsliv anser Länsstyrelsen i Dalarnas län att Agnmyren ska avsättas som naturreservat.

Uppllysningar

Länsstyrelsen vill påminna om att vissa verksamheter och åtgärder m.m. utöver aktuella föreskrifter *även* kan omfattas av andra bestämmelser i miljöbalken eller i annan lagstiftning.

All verksamhet som kan komma att "väsentligt ändra naturmiljön", och inte är anmälnings- eller tillståndspliktig enligt andra bestämmelser i miljöbalken, är samrådspliktig enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Fornlämningar är skyddade enligt kulturmiljölagen (1988:950).

I Natura 2000-områden krävs det tillstånd enligt 7 kap. 28a § miljöbalken för åtgärder som kan skada områdets naturvärden på ett betydande sätt. Det gäller även för åtgärder som utförs utanför Natura 2000-området, om de kan skada naturvärden inom Natura 2000-området.

Kungörelse

Ordningsföreskrifter ska kungöras i länets författningssamling. Beslutet ska kungöras i ortstidning enligt 27 § förordningen om områdesskydd. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Överklagan

Beslutet kan överklagas till Regeringen, Miljö- och energidepartementet, se bilaga 3.

Detta beslut har fattats av landshövding Ylva Thörn. I den slutliga handläggningen deltog även jurist Sarah Bauer, planhandläggare Lena Jernberg, miljöhandläggare Håkan Danielsson, enhetschef Jemt Anna Eriksson och naturvårdshandläggare Carl Lehto, den sistnämnda föredragande.

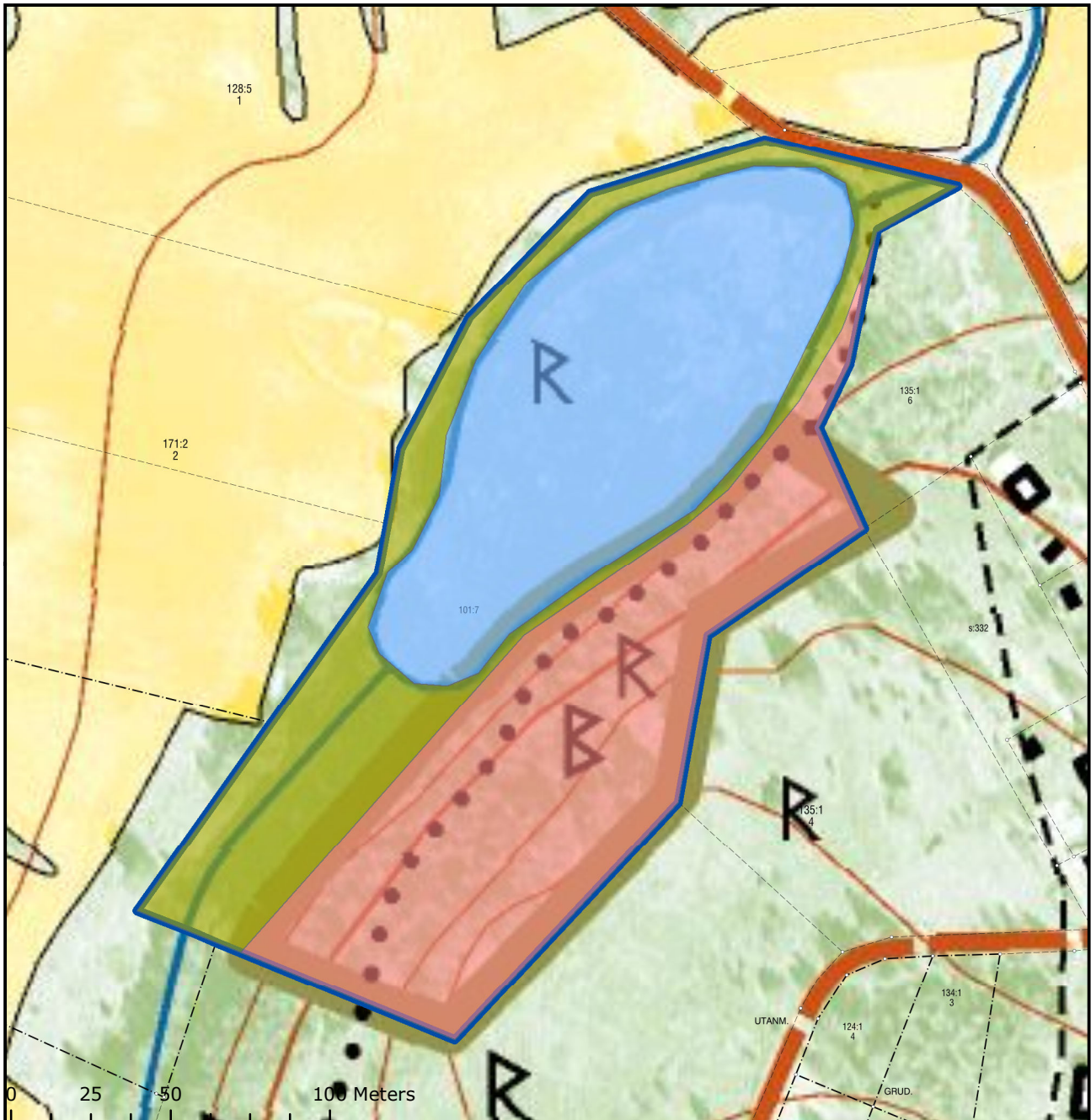
Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För information om hur Länsstyrelsen i Dalarnas län hanterar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Bilagor

Bilaga 1	Beslutskarta
Bilaga 2	Skötselplan
Bilaga 3	Överklagningsinformation

Beslutskarta naturreservatet Agnmyren

Översiktskarta

Skala 1:2 000

Teckenförklaring

- Område där vattennivån får regleras, vattenväxter får grävas bort
- Område där sly får röjas och
- Område där skog får glesas ur, sly röjas
- Reservatsgräns

Skötsel- och bevarandeplan för naturreservatet och Natura 2000-området Agnmyren

Denna skötsel- och bevarandeplan ersätter bevarandeplanen för Natura 2000-området Agnmyren, fastställd 2016-12-31 (dnr 511-11795-2016), och som upprättats av Länsstyrelsen enligt 17 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Beskrivningsdel

Administrativa data

Namn	Agnmyren
NVR id	2046736
Natura 2000-beteckning	SE0620289
Län	Dalarna
Kommun	Mora
Markslag: (uppdelning enl. Naturvårdsverkets rapport nr 5391)	
Granskog	0,1 ha
Barrblandskog	0,2 ha
Lövblandad barrskog	0,4 ha
Triviallövskog	0,6 ha
Övrig öppen mark	0,7 ha
Sjöar och vattendrag	1,3 ha
Totalt	3,3 ha
Rättigheter	Förrättning gällande vägar pågår. Ev andel i MORA BENGTSARVET GA:1
Bebyggelser och anläggningar	Munk, tillstånd saknas.
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas län

Beskrivning av området

Geovetenskap

Agnmyren är en liten damm som ligger i den nordvästra delen av Klikten; den förkastningsbrant som går över Sollerön i nordsydlig riktning. I reservatets sydöstra del finns ett litet kalkbrott, kallat "Silvergruvan", där mineral som zinkblände och blyglans brutits. Rester av brytningen, så kallad varp, syns som högar i närheten. En del av branten har sedan 1986 varit skyddad som naturminne. Den västra delen av Solleröns berggrund består till största delen av så kallad Orsasandsten från den geologiska perioden Silur. Orsasandsten är ca 425 miljoner år gammal och är den yngsta sedimentära bergarten i Siljansområdet. Det är en röd, finkornig, kvartsdominerad sandsten, vars ursprungsmaterial är sandavlagringar på land. Den överlagrar siluriska siltstenar (finkornigare än sand, men inte så finkornig som lera) och kalkstenar. På Solleröns östra sida består berggrunden av mycket äldre bergarter – graniter och granodioriter av Järnatyp som är ca 1,8 miljarder år gamla. Närmast till väster om Agnmyren går ett stråk med lerskiffer. Runt dammen finns tunna ytlager med lera, jord och torv på områden med morän och lera. I den mest välutbildade delen av förkastningsbranten i naturminnet är jordtäcket mycket tunt och berggrunden utgörs av ordovicisk kalksten. Kalkbrottet planeras att utmärkas som en "geosite", dvs. en geologiskt värdefull plats.

Motivet till naturminnet var att bevara förkastningsbranten och framförallt den kalkgynnade floran med riklig förekomst av blåsippan. Agnmyren får kalkhaltigt sippervatten från den branta slutningen i områdets östra del av Klikten.

Kalktuffbildningen är synlig där vattnet sipprar ur berget, främst på bergväggarna i dagbrottet. Det kalkhaltiga vattnet bidrar till växtligheten i dammen, liksom den omgivande jordbruksmarken.

Biologi

Vegetation och flora

Kring och i vattenområdet finns de höga beståndsbildande vattenväxterna bladvass, bredkaveldun och gul svärdsilja, som snabbt bidrar till att vattenspegeln minskar över åren. Även missne och vattenklöver är iögonfallande i området. På vattenytan finner man andmat och mossan vattenstjärna, vilka tar sin näring direkt ur vattnet och saknar kontakt med botten. Små uppstickande gula blommor avslöjar vattenbläddrans närvaro i vattnet. I området har även flera lavar och svampar hittats, bland annat kalkspricklav, kalkgelélav, guldskevlar samt maskfingersvamp, trollhand och brandmusseron. Dalarnas botaniska förening har inventerat området och arterna finns inrapporterade i Artportalen.

Skogstillstånd

Runt dammen finns en del lövträd, som sälg, rönn, oxel, olvon och brakved. I kulturmarken har en del björk röjts bort för att skapa öppna gräsytor, men ädellövträd har sparats. Längs med förkastningsbranten fanns för cirka 180 år sedan långsmala åkrar insprängda i skogen, som idag är bevarade som små öppningar med ängsvegetation, buskvegetation och björkar. I samband med bortgrävning av vassrotfält fann man gamla

tallstammar på botten av Agnmyren, som undersöktes med C¹⁴-metoden och uppskattades vara 7900 år gamla.

Fauna

Agnmyren är känd i Siljanstrakten som en av de största grodlekplatserna. I månadsskiftet april-maj samlas tusentals exemplar av vanlig groda i dammen för parning. En mindre mängd åkergroda och mindre vattensalamander finns också. Anledningen till det rika beståndet groddjur är frånvaron av fisk i dammen. Den näringsrika dammen ger en stor mängd förmultnande växtmassa, vilket innebär att svavelväte bildas som slår ut eventuella fiskar och gynnar grodornas yngel, vilka lämnar pölen redan på eftersommaren.

Fågellivet är rikt i området, även om dammens storlek är ringa. Närheten till andra fågelrika områden, till exempel Natura 2000-området Norrviken (SE0620322) gör att många arter besöker Agnmyren. Sävsångare, rörsångare, vattenrall och årta förekommer. På åkrarna i närheten häckar tofsvipa och storspov. I de öppna markerna österut har brun gräsfjäril observerats.

Limniska naturmiljöer

Fram till Siljans reglering i början på 1900-talet hade Agnmyren förbindelse med Siljan med till- och avrinning i söder och området översvämmas årligen. Agnmyren saknar nu tilllopp och tar emot vatten från omgivande marker. Från Agnmyren går en bäck ut i Siljan. Anläggandet av en ny vägtrumma vid myrens utlopp höjde vattenståndet något, och tillsammans med tillförsel av gödning från kringliggande åkrar har myren antagit karaktären av en eutrof sjö. Det fanns tidigare en träkonstruktion med överfall i norra änden. Mora kommun reglerade med hjälp av denna konstruktion upp vattennivån i Agnmyren för att hålla lämplig vattennivå under tiden för grodleken. Under sommaren sjönk vattennivån naturligt och vintertid reglerades vattennivån inte, för att hålla naturliga förhållanden. 2006 anlades en munk som också töms på hösten (vid första isbildningen) och fylls igen på våren (vid snösmältningen) för att hålla vatten inför grodleken och möjliggöra naturlika förhållanden. Någon gång har vatten pumpats upp från Siljan för att kunna hålla vatten på våren då grodleken sker. Bottendjupet i Agnmyren varierar och det finns några bottenhål (minst 6 meter djupa) som inte fryser under vintern.

År 1999 grävdes vassrotfilt bort ur Agnmyren ner till 2–2,5 meters djup av Mora kommun, Sveriges Naturskyddsförening och Länsstyrelsen. Materialet lades på områdets västra sida på åkrar och multnade bort snabbt. En ny rensning av vassrotfilt planeras utföras under hösten 2018, då vattenområdet vuxit igen med vass och kaveldun. Rensningen kommer även nu gå ner till 2,5 meter som djupast och det uppgrävda materialet ska läggas på hög i den norra delen för att kunna undersökas närmre av kulturmiljöfunktionen på Länsstyrelsen.

Agnmyren ligger inom grundvattenförekomsten Sollerön (SE675569-143471), en sedimentär bergförekomst med god kemisk och kvantitativ status. En naturlig källa finns i östra slutningen. Runt Sollerön ligger vattenförekomsten Siljan (SE673490-145597) som varken uppnår god kemisk status eller god ekologisk status.

Värdefulla arter**Svampar**

<i>Cuphophyllus colemannianus</i>	brun ängsvaxskivling	NT
<i>Cortinarius corrosus</i>	bullspindling	VU
<i>Clavaria fumosa</i>	rökfingersvamp	NT
<i>Helvella ephippium</i>	sadelmurkla	NT
<i>Cortinarius niveoglobosus</i>	snöbollsspindling	DD
<i>Antrodia macra</i>	videticka	NT

Lavar

<i>Alectoria sarmentosa</i>	garnlav	NT	S
<i>Leptogium saturninum</i>	skinnlav		S
<i>Nephroma laevigatum</i>	västlig njurlav	VU	S

Insekter

<i>Dytiscus latissimus</i>	bredkantad dykare		§
<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	citronfläckad kärtrrollslända		§

Amfibier

<i>Lissotriton vulgaris</i>	mindre vattensalamander		§
-----------------------------	-------------------------	--	---

Fåglar

<i>Riparia riparia</i>	backsvala	NT
<i>Aythya marila</i>	bergand	VU
<i>Pernis apivorus</i>	bivråk	NT
<i>Circus cyaneus</i>	blå kärrohök	NT
<i>Acrocephalus dumetorum</i>	busksångare	NT
<i>Accipiter gentilis</i>	duvhök	NT
<i>Emberiza citrinella</i>	gulspurv	VU
<i>Haliaeetus albicilla</i>	havsörn	NT
<i>Crex crex</i>	kornknarr	NT
<i>Regulus regulus</i>	kungsfågel	VU
<i>Nucifraga caryocatactes</i>	nötkråka	NT
<i>Carpodacus erythrinus</i>	rosenfink	VU
<i>Sturnus vulgaris</i>	stare	VU
<i>Anas acuta</i>	stjärtand	VU
<i>Numenius arquata</i>	storspov	NT
<i>Alauda arvensis</i>	sånglärka	NT
<i>Emberiza schoeniclus</i>	sävspurv	VU
<i>Apus apus</i>	tornseglare	VU
<i>Coturnix coturnix</i>	vaktel	NT
<i>Anas querquedula</i>	årta	VU

Teckenförklaring

S = signalart enligt Skogsstyrelsen
 N2000 = Arten omfattas av EU:s art- och habitatdirektiv
 ÅGP = Arten omfattas av ett åtgärdsprogram för hotade arter
 § = Arten är fridlyst

Hotkategori i Sverige enligt rödlistan

CR = Akut hotad
 EN = Starkt hotad
 VU = Sårbar
 NT = Nära hotad
 DD = Kunskapsbrist

Kulturhistoria

Hela området ligger under högsta kustlinjen och sänkan där Agnmyren nu ligger var vid tiden för Bonäslinjens utbildande ett smalt sund. Klikten utgjorde då en sjöstrand och en nätsticka (RAÄ Sollerön 61:1) från stenåldern har hittats i Agnmyren. Området runt Agnmyren har en lång historia av odlings- och bosättningstradition och stenåldersgravar är funna längre upp i förkastningsdalen. Fornlämningarna RAÄ Sollerön 121:1, 110:1 och 48:1 är registrerade hos Riksantikvarieämbetet. Längs Agnmyren ligger fyndplatser för slag och ett gravfält med stensättningar, högar och stenrösen som antas vara från vikingatidens slut. Marken närmast Agnmyren har använts som slogmyr, se kartutsnitt nedan. Området har också använts till torvtäkt i slutet på 1800-talet.

Syftet med naturminnet var att bevara området med dess väl utbildade förkastningsbrant och den kulturpåverkade sluttningen med den kalkgynnade floran.

Sammandragskarta från Sollerö socken från 1855 (*Karta över Sofia Magdalena socken uti Ofvan Siljans Fögderi av Fahlun län*, U44-1:3, Lantmäteristyrelsens arkiv). Agnmyren ligger vid bokstaven *k*.

Jakt, fiske och övrigt friluftsliv

Kring Agnmyren bevakar Sollerö fiskevårdsområde, Sollerö viltvårdsområde, Siljansnäs älgförvaltningsområde och Sollerö älgskötselområde fiske- och jaktintressena. I den lilla sjön saknas dock fisk. En grusbelagd vandringsled går genom reservatet och bänkbord finns att sitta vid.

Infrastruktur

Bilväg finns till Bengtsarvet och därifrån går mindre körvägar strax öster och norr om Agnmyren. Avtal för parkeringsplats och färdselservitut på vägarna saknas. Vid tidpunkt före och efter grodlek rör sig många groddjur i området och över vägar, vilket begränsar tillgängligheten och ibland spärras vägar av.

Natura 2000

Allmänt

Agnmyren ingår i det europeiska nätverket av skyddad natur som kallas Natura 2000. Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom att peka ut Natura 2000-områden åtar sig länderna att långsiktigt bevara de utpekade värdena i områdena. För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i skötselplanen om området även är naturreservat.

Tillståndsplikt och samråd

Föreskrifterna för naturreservatsbeslutet gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000. Tillstånd krävs för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön inom området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27–29 §§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena bör man samråda med länsstyrelsen innan åtgärder i eller intill ett Natura 2000-område påbörjas. Vid skogsbruksåtgärder är Skogsstyrelsen tillsynsmyndighet.

Utpekade Natura 2000-naturtyper

Inom reservatet är naturtypen *Naturligt näringsrika sjöar (3150)* utpekad. Den av regeringen fastställda arealen är 1,3 ha, vilket sammanfaller med målarealen. Bevarandetillståndet bedöms idag vara gynnsamt.

Bevarandesyftet med Natura 2000-området

Syftet med Natura 2000-området Agnmyren är att bevara ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper och arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden

I Natura 2000-området Agnmyren är de prioriterade bevarandevärdena knutna till våtmarken med dess rikliga förekomst av groddjur samt ingående naturtyper med höga naturvärden.

Motivering

Områdets främsta värden är knutna till förekomsten av kalkpåverkade naturtyper med rika växtförhållanden och en gynnsam miljö för groddjur.

Prioriterade åtgärder

Området är skyddat som naturreservat. Om vattenspegeln minskar kan åtgärder krävas för att förhindra igenväxning och bibehålla grodbiotopens kvalitet. Likaså är behovet av

att våtmarken håller tillräckligt mycket vatten under grodornas lek och uppväxttid också av stor vikt. Något ytterligare behov av bevarandeåtgärder är inte känt.

Hotbild mot utpekade värden inom Natura 2000-området

Det största hotet mot områdets värden är en alltför låg vattennivå. Åtgärder för att förbättra befintliga stigar och anordningar för friluftslivet bedöms inte utgöra något hot mot den utpekade naturtypen. Åtgärder för att minska bladvassens och bredkaveldunets utbredning för att uppnå uppställda bevarandemål utgör inte heller något hot mot området.

Ändrad reglering av sjöns vattennivå, som resulterar i sänkta eller höjda, och oftast utjämnade, vattenståndsamplituder, kan leda till ökad igenväxning och andra övergödningssymptom som försumpning eller erosion i strandlinjen. Vattennivån i Agnmyren styrs idag av munken vid sjöns utlopp i områdets nordligaste del.

Ökat läckage av näringsämnen från omkringliggande jordbruksmark kan påskynda övergödningen. Intensiv växtodling i strandzonen ökar risken för erosion samt läckage av växtnäring och bekämpningsmedel. Regelbunden rensning av diken kan orsaka grumling. Utsättning av främmande arter eller fiskstammar kan ändra konkurrensförhållanden, sprida smitta och/eller orsaka genetisk kontaminering. För att de rika bestånden av groddjur ska finnas kvar i området bör Agnmyren förbli fiskfri. Anläggning och underhåll av vägar, järnvägar och skogsbilvägar kan orsaka grumling och utsläpp av miljöfarliga ämnen i diken och vattendrag uppströms. Exploatering av strandområdet liksom utsläpp av föroreningar från punktkälla, t.ex. avlopp, industri, täkt eller annan verksamhet kan också försämra livsmiljön för groddjuren i området.

Upphörd hävd och/eller skogsplantering på omkringliggande betesmarker ökar igenväxningstakten i strandzonen. Ökad andel barrträd i närområdet ändrar markkemi och förändrar landskapsbilden.

Om inte annat anges så är Länsstyrelsens bedömningar av hotbilder baserade på Naturvårdsverkets generella vägledningar för arter och naturtyper inom nätverket Natura 2000. Där listas exempel på sådant som kan inverka negativt på respektive naturtyp inom Natura 2000-området.

Källförteckning

SGU, 2018, *Berggrund och Jordarter* <http://apps.sgu.se/kartgenerator/>

Lantmäteriets Historiska kartor, 2018. <https://historiskakartor.lantmateriet.se>

Naturskyddsföreningen i Mora – Mora Naturvårdsfond. Agnmyren, Sollerön, Mora kommun. En näringsrik damm med välutvecklad lerslättssjöflora. Opublicerat.

Vägledning för tillämpningen av Kulturminneslagen, Samråd och tillståndsprövning i samband med skogs- och jordbruk m.m. 2009. Riksantikvarieämbetet

Plandel

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Agnmyren är en historiskt viktig och intressant plats och området ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och bevarandet av naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Området ingår i det europeiska nätverket Natura 2000, där naturtypen *Naturligt näringsrika sjöar (3150)* har pekats ut. Syftet med naturreservatet är även att bidra till att dessa ska bibehålla god bevarandestatus.

Syftet ska tillgodoses genom att

- vattenmiljön bibehålls genom regelbunden skötsel
- skogsmark och övriga naturmiljöer röjs vid behov
- åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Prioritering mellan bevarandevärden

Naturreservatet är främst avsatt för att säkerställa och utveckla de biologiska värdena, varför nya stigar och andra anordningar för friluftslivet endast får lokaliseras på ett sätt så att biologiska värden ej äventyras.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Bevarandemålen har utformats i enlighet med de nationella riktlinjer som gäller för formulering av bevarandemål för skyddad natur. Reservatet är indelat i fyra skötselområden, se skötselkartan (bilaga 1):

1. Vatten
2. Strandnära vegetation
3. Lövskog
4. Friluftsliv och anläggningar

Skötselområde 1: Vatten

Beskrivning

Området utgörs av en näringsrik liten sjö med strand- och vattenväxter och förekomst av groddjur samt rastande/häckande fåglar.

Bevarandemål

Vattenområdet har ett varierat vattendjup som beror på sjöprofil men även årets vattentillgång och dämningfunktionen i munken. Vattenvegetationen som täcker delar av Agnmyren är varierad i arter, höjd och täckningsgrad och över tid varierar dessa parametrar. Arealen av naturtypen naturligt näringsrik sjö ska vara minst 1,3 ha.

Skötselåtgärder

Munkens funktion ska eftersträva så naturliga förhållanden i vattennivåer som möjligt. Vid snösmältning kan munken stängas så det finns en vattennivå inför grodornas lek och uppväxttid. Senast vid isläggning ska munken öppnas så att vattennivån under vintertid är naturlig. Bevakning och uppföljning av munkens funktion och bevarandebehov ska genomföras. Om det i framtiden uppstår skador på enskilda eller allmänna intressen bör tillstånd för munken sökas.

Vid behov ska röjning av vattenväxter som t.ex. kaveldun och bladvass ske; rotfilt kan behöva avlägsnas. Bortgrävning av material ska inte gå djupare än 2–2,5 meter och materialet bör undersökas av kulturmiljöfunktionen på Länsstyrelsen innan det förs bort eller sprids på intilliggande åkrar (med markägares medgivande). Vid behov bör vattentillförseln via tillrinnande dike ses över, då det kan finnas behov av dikesrensning.

Reservatet berör flera fornlämningar. Åtgärder (t.ex. att rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller på annat sätt skada) som ska utföras på eller vid fornlämningar/ fornlämningsområden kan kräva tillstånd.

Skötselområde 2: Strandnära vegetation

Beskrivning

Runt Agnmyrens norra strand finns brukade åkermarker. I den norra delen är det lättast att komma nära vattnet längs leden och se grodleden. I områdets södra delar finns ett våtmarksområde som på våren är blött men som sedan torkar upp.

Bevarandemål

Åkermarkerna kan fortfarande brukas. Förekomsten av träd och buskar som bedöms vara igenväxningsvegetation ska vara liten. En, blom- och fruktbarande buskar finns, liksom en del större/lågvuxna sälgar som är attraktiva för fågellivet. Kärlväxtfloran ska ha ett stort inslag av typiska arter. Även markernas svampflora ska vara artrik.

Skötselåtgärder

Löpande skötsel

Vid behov ska uppkommen löv- och björksly röjas bort, alternativt hållas lågväxt närmast leden, och större bestånd av vegetation med igenväxningskaraktär röjas bort. Större blommande sälgar i söderläge bör sparas så länge de inte försvårar åkerbruket. Om alltför stora bestånd av igenväxande vegetation uppstår i den södra delen av våtmarksområdet kan det vara lämpligt att försöka bränna denna.

Reservatet berör flera fornlämningar. Åtgärder (t.ex. att rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller på annat sätt skada) som ska utföras på eller vid fornlämningar/ fornlämningsområden kan kräva tillstånd.

Gräsområden bör slå eller betas, om möjlighet finns.

Skötselområde 3: Lövskog

Beskrivning

Området består huvudsakligen av en lövskogsbrant kring stigen och den gamla gruvan. Blåsippor finns på flera platser inom området. På de gamla åkrarna finns mest mossor idag.

Bevarandemål

Det finns en luckig lövskog med träd i olika dimensioner, ålder och nedbrytningsstadier. De äldre åkrarna är fria från träd och sly, och hyser ängsflora. En, blom- och fruktbärande buskar finns. Blåsippor och andra lågväxta, kalkgynnade arter trivs och sprids inom området. Även markernas svampflora ska vara artrik.

Skötselåtgärder

Initialåtgärder

Röjning av träd ska göras för tillgänglighetsanpassningen av stigen i den södra delen av området. Utglesning av skogen ska göras på båda sidor av stigen för att gynna kärlväxter och vissa marksvampar. I de områden där det tidigare var åkrar ska träd och sly hållas borta. Sly ska föras bort. Eventuellt kan åtgärder utföras så gräs- eller ängsmark återetablerar sig på de gamla åkrarna. Gräsområden bör slå eller betas, om möjlighet finns.

Löpande skötsel

Röjning av sly och en eventuell variation i utglesningen av lövskogen kan behöva göras framöver. Faller något träd över stigen får detta kapas och läggas inom naturreservatet på lämplig plats. Sly ska föras bort.

Reservatet berör flera fornlämningar. Åtgärder (t.ex. att rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller på annat sätt skada) som ska utföras på eller vid fornlämningar/ fornlämningsområden kan kräva tillstånd.

Skötselområde 4: Friluftsliv och anläggningar

Beskrivning

Genom området, längs Agnmyrens södra strand, finns idag en anlagd led som delvis är tillgänglighetsanpassad. Bänkbord finns utplacerat av Mora kommun i den norra delen, utanför reservatsområdet. Bänkbord finns också på två platser längs leden inne i reservatet.

Bevarandemål

Reservatet är tillgängligt och ett välbesökt besöksmål. Information om reservatet och vilka föreskrifter som gäller där finns på informationstavlor i anslutning till området och via länsstyrelsens hemsida. Parkeringsplats finns.

Skötselåtgärder

Initialåtgärder

Avtal för parkeringsplats, förslagsvis vid Hembygdsgård eller längs Kapellvägen vid Offerkasen, och servitut för tillfartsvägar ordnas. Vägvisare bör placeras ut, för att hitta rätt väg ut på Sollerön. Leden som går genom området ska tillgängliggöras hela vägen genom naturreservatet. Bänkbord ska finnas inom reservatet. Bänkbord i norra delen blir svårt att rymma inom reservatets gränser, men om till exempel hembygdsförening eller kommun vill placera ut bord där så är det välkommet. Trappor och befintliga bänkar som är i dåligt skick kan tas bort. Informationstavla ska finnas vid reservatsgräns, befintliga kan behövas bytas ut.

Löpande skötsel

Information och föreskrifter för reservatet ska hållas uppdaterat på hemsida och skylt. Leden ska upprätthållas i nuvarande funktion.

Reservatet berör flera fornlämningar. Åtgärder (t.ex. att rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller på annat sätt skada) som ska utföras på eller vid fornlämningar/ fornlämningsområden kan kräva tillstånd.

Jakt och fiske

Varken jakten eller fisket inskränks i naturreservatet.

Dokumentation och uppföljning

Förvaltaren ansvarar för att väl dokumentera alla nyskapande åtgärder och restaureringar. Förvaltaren ska även dokumentera underhållsåtgärder samt tillsyn av friluftsanläggningar.

Uppföljning av de bevarandemål som angetts i skötselplan ska göras som underlag för utvärdering av huruvida syftet med reservatet uppnås. Uppföljning genomförs av Länsstyrelsen och kommer att ge vägledning om ytterligare bevarandeåtgärder krävs för att upprätthålla gynnsamt bevarandetillstånd.

Uppföljning av alla restaureringsåtgärder ska göras på initiativ av förvaltaren, i samverkan med funktionen för områdesskydd vid Länsstyrelsen. Förvaltaren ansvarar även för att följa upp övriga genomförda skötselåtgärder.

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras då uppföljningen indikerar att behov finns, eller om skötselplanen i övrigt är inaktuell.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Prio	Åtgärd	När	Var	Frekvens
1	Hemsida, uppmärkning av reservatsgräns och uppsättning av informationsskyltar	Inom 1 år	Se karta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
1	Reglering av vattennivån med munk	Minst 2 ggr/år	Skötselområde 1	Löpande
1	Borttagning av sly och grässlätter	Inom 1-5 år	Skötselområde 2 och 3	Vid behov, årligen
2	Röjning av vattenvegetation	Inom 10-20 år	Skötselområde 1	Vid behov
2	Utglesning av lövskog	Inom 5-10 år	Skötselområde 3	Engångsåtgärd, underhåll vid behov

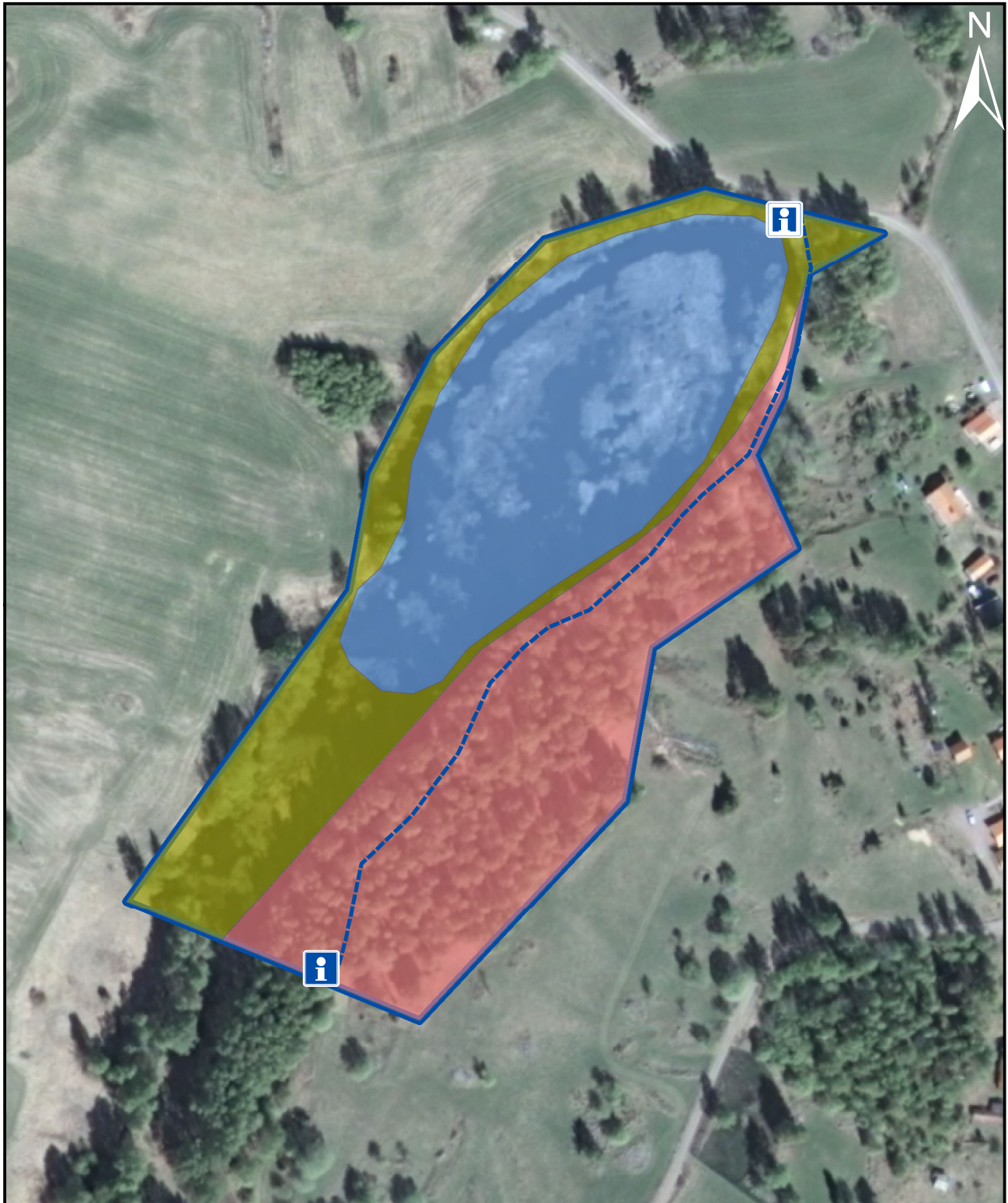
Bilagor

Bilaga 1: Skötselkarta

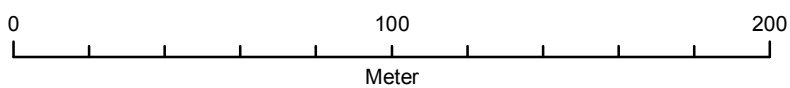
Bilaga 2: Naturtypskarta

Skötselkarta Agnmyrens naturreservat

Skala 1:2 000

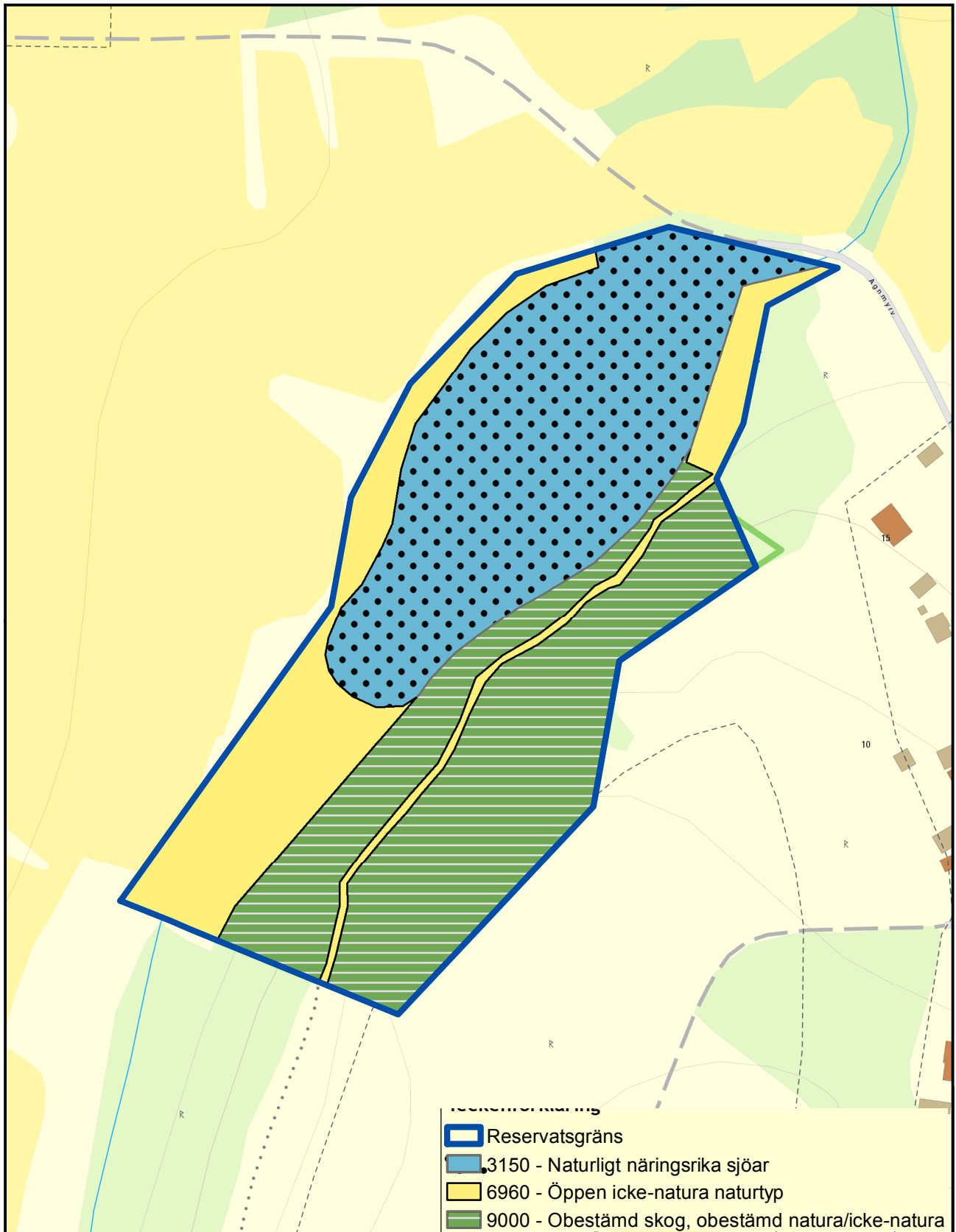

Teckenförklaring

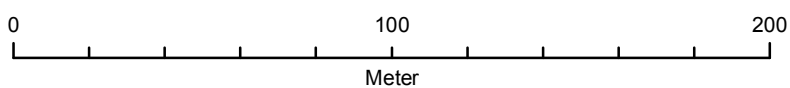
- Informationstavlor
- Led
- Skötselområde 1
- Skötselområde 2
- Skötselområde 3
- Reservatsgräns

Naturtypskarta Agnmyrens Natura 2000-område

Skala 1:2 000

Hur man överklagar hos Regeringen

Den som vill överklaga ska skriva till Regeringen. Överklagandet ska dock **skickas eller lämnas till Länsstyrelsen**. Postadressen är Länsstyrelsen, 791 84 FALUN. Besöksadressen är Åsgatan 38 i Falun.

Överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag beslutet kungjorts i ortstidning**. Annars kan överklagandet inte prövas.

Överklagandet ska innehålla

- * vilket beslut som överklagas, till exempel genom att ange ärendets diarie-nummer (dnr),
- * varför klaganden anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt,
- * hur klaganden vill att beslutet ska ändras.

Klaganden ska även ange

- * namn, adress och telefonnummer.

Överklagandet ska vara undertecknat av klaganden. Om ombud anlitas kan i stället ombudet underteckna överklagandet. I så fall ska fullmakt för ombudet sändas med.

Handlingar eller annat som klaganden anser stöder överklagandet bör sändas med.

Överklagandet prövas av Regeringen. Om Länsstyrelsen inte ändrar sitt beslut som klaganden begär och överklagandet kommit in i rätt tid kommer det att sändas över till Miljö- och energidepartementet.

Ytterligare upplysningar kan lämnas av Länsstyrelsen, telefon 010-225 00 00.